

MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI

uzatvorené medzi

Ministerstvom financií Slovenskej republiky

Zastúpené: Mgr. Igor Matovič, podpredseda vlády a minister financií SR
(ďalej len „MF SR“)

a

Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Zastúpené: Ing. Andrej Doležal, minister dopravy a výstavby SR
(ďalej len „MDV SR“)

(spoločne len „strany memoranda“)

Toto Memorandum o spolupráci (ďalej len „memorandum“) zaznamenáva zámer strán memoranda spolupracovať na zlepšovaní osobnej železničnej dopravy na Slovensku.

Súčasná kríza spôsobená pandémiou COVID-19 odhalila zraniteľnosť financovania osobnej železničnej dopravy. Zároveň predstavuje príležitosť na zmenu prístupu k jej systémovému riadeniu a prijatie nového modelu financovania s vyrovnaným hospodárením. Pokles tržieb dopravcu spoločne s rýchlym nárastom úhrady za dopravné služby vo verejnom záujme v minulých rokoch vyvolali potrebu dodatočného financovania, vynútenú rizikom obmedzovania dopravných služieb. Predložené memorandum je výsledkom rokovaní, ktorých cieľom bolo zachovať rozsah a kvalitu dopravných služieb bez ich plošného obmedzenia v medziach súčasných možností verejných financií. Strany memoranda sa rozhodli prijať záväzok realizovať dohodnuté opatrenia uvedené v čl. 2, ktoré zaistia dostatočné financovanie osobnej železničnej dopravy v roku 2021 a zároveň stabilizujú jej situáciu v budúcnosti. Cieľom strán memoranda je zvýšiť hodnotu za peniaze osobnej železničnej dopravy optimalizáciou dopravnej obslužnosti a prevádzkových nákladov a zároveň posilniť postavenie železníc ako modernej, atraktívnej a ekologickej formy dopravy.

Strany memoranda sa dohodli previazať poskytnutie dodatočného financovania v roku 2021 v sume najviac 262,9 mil. eur s plnením dohodnutých opatrení. Uvedená suma zahŕňa už MF SR poskytnutých 52,9 mil. eur nad rámec schváleného štátneho rozpočtu na rok 2021. MF SR v zmysle podmienok stanovených v memorande poskytne zostávajúcu dohodnutú sumu najviac 210 mil. eur, vrátane najviac 130 mil. eur určených na splátky istiny úverov Železničnej spoločnosti Slovensko (ďalej len „ZSSK“), a to v troch splátkach po implementácii opatrení uvedených v čl. 2 v dohodnutom rozsahu podľa harmonogramu v prílohe č. 1. Strany memoranda sa zaväzujú prijímať opatrenia s ohľadom na ich dlhodobú udržateľnosť aj po ukončení poskytovania dodatočného financovania.

Článok 1

Cieľ memoranda

1. Strany memoranda prejavujú spoločnú vôľu naplňať opatrenia a spolupracovať pri realizácii opatrení cielených na zabezpečenie dostatočného a dlhodobu udržateľného financovania železničnej dopravy vo verejnom záujme, zvyšovania jej konkurencieschopnosti a atraktívnosti pre cestujúcich, reformu plánovania a riadenia železničnej dopravy a zvýšenie prevádzkovej a investičnej efektívnosti národného dopravcu, najmä realizovaním dohodnutých postupov a krokov podľa čl. 2.

Článok 2

Spôsobu a kroky dosiahnutia cieľov memoranda

1. MDV SR sa zaväzuje:
 - a) upraviť dodatkom rámcovú zmluvu o dopravných službách vo verejnom záujme zo dňa 27. 11. 2020 medzi ZSSK a MDV pre roky 2021 – 2030 (ďalej len „rámcová zmluva“) a čiastkovú zmluvu pre rok 2021 k Zmluve o dopravných službách vo verejnom záujme zo dňa 27. 11. 2020 a uzavrieť budúce nadväzujúce čiastkové zmluvy k Zmluve o dopravných službách vo verejnom záujme zo dňa 27. 11. 2020 (ďalej len „čiastková zmluva“) a iné zmluvy o dopravných službách pridelené ZSSK priamym zadáním, na tzv. netto zmluvy, pričom bude vychádzať z nasledujúcich princípov:
 - v rámcovej zmluve bude doplnené ustanovenie o limitoch stanovujúcich maximálnu výšku zmluvnej úhrady, ktoré budú zodpovedať výške výdavkových limitov stanovených v Rozpočte verejnej správy (ďalej len „RVS“) a ustanovenie o nákladových limitoch pre ekonomicky oprávnené náklady, ktoré budú štruktúrované zvlášť na prevádzkové náklady a náklady súvisiace s tvorbou odpisov, vrátane povinnosti ZSSK dodržiavať tieto limity v dohodnutej výške bez možnosti tvoriť tzv. nekryté straty,
 - v rámcovej zmluve budú stanovené indikatívne výšky maximálnej zmluvnej úhrady na príslušné roky, ktoré budú zodpovedať výdavkovým limitom stanoveným v RVS a indikatívna výška ekonomicky oprávnených nákladových limitov a ich štruktúra vrátane indikatívnej výšky ekonomicky oprávnených výnosov, a to na obdobie jej platnosti,
 - maximálna výška zmluvnej úhrady, výška ekonomicky oprávnených nákladov a ich štruktúra budú podliehať úpravám podľa ekonomického vývoja a prípadnej zmene štruktúry, rozsahu a výšky nákladov na základe zmeny rozsahu objednanej dopravy a implementácie plánu dopravnej obslužnosti,
 - presné výšky výdavkových limitov pre daný rok určí RVS na príslušné tri roky,
 - predbežné výšky výdavkových limitov pre roky 2022 až 2024 sú uvedené

- v prílohe č. 2 a budú záväzne aktualizované v RVS na roky 2022 až 2024,
- pri poklese výkonov objednaných od ZSSK budú výdavkové limity určené v RVS a maximálna výška zmluvnej úhrady rámcovej zmluvy upravené o parametre liniek (hodnoty výnosov, nákladov a ich štruktúra), ktoré boli vyňaté z objednávky u ZSSK,
 - maximálna výška zmluvnej úhrady je určená na finančné krytie ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich s prevádzkovaním dopravy, vrátane nákladov súvisiacich s tvorbou odpisov, nákladov za poplatok za použitie dopravnej cesty po zohľadnení ekonomicky oprávnených výnosov do maximálnej výšky limitov schválených v RVS. V prípade zmeny výšky poplatku za použitie dopravnej cesty bude maximálna výška zmluvnej úhrady upravená v rovnakom rozsahu,
 - všetky zmeny rámcovej a čiastkovej zmluvy a všetky nové zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme je MDV SR oprávnené uzavrieť až po schválení vládou SR; uvedené neplatí pre zmeny rámcovej alebo čiastkovej zmluvy, pri ktorých finančný dopad v priebehu jedného kalendárneho roka nepresiahne kumulatívne 10 % maximálnej výšky zmluvnej úhrady stanovenej v rámcovej zmluve alebo 10 % maximálnej výšky zmluvnej úhrady uvedenej v čiastkovej zmluve na príslušný rozpočtový rok a ktoré boli zároveň vopred písomne odsúhlasené MF SR. Zmeny Čiastkovej zmluvy na rok 2021, ktoré budú výsledkom plnenia opatrení uvedených v prílohe č.1 memoranda podľa čl. 3, nepodliehajú schváleniu vládou SR, nakoľko tieto zmeny budú výsledkom vzájomnej dohody strán memoranda a následného písomného odsúhlasenia MF SR.
- b) vypracovať plán dopravnej obslužnosti (ďalej len „PDO“) v spolupráci s MF SR za účasti verejnosti a expertov, ktorý bude podkladom pre optimalizáciu objednávky dopravných služieb vo verejnom záujme a bude implementovaný postupne v grafikonoch vlakovej dopravy (ďalej len „GVD“) 2021/2022 až 2023/2024 so zohľadnením výdavkových limitov určených RVS podľa čl. 2 ods. 1 písm. a) s cieľom:
- zvyšovať efektívnosť prevádzky a optimalizovať jednotkové náklady a výnosy objednaných dopravných služieb vo verejnom záujme a zvyšovať atraktivitu železničnej dopravy,
 - v GVD 2021/2022 implementovať základnú optimalizáciu dopravných služieb, ktorá bude vychádzať z predbežných výstupov PDO s cieľom nezvyšovať prevádzkové náklady pri zvyšovaní objemu objednanej dopravy a s cieľom znížiť maximálnu zmluvnú úhradu za dopravné služby vo verejnom záujme prepočítanú na jeden objednaný vlakový kilometer aspoň o 10 % oproti GVD 2020/2021. V prípade, ak preukázateľne nebude možné do GVD 2021/2022 v plnom rozsahu implementovať základnú optimalizáciu dopravných služieb vychádzajúcu z predbežných výstupov PDO, strany memoranda môžu prehodnotiť % výšku úspory na jeden vlakový kilometer uvedenú v predchádzajúcej vete. Miera úspory môže byť upravená na základe dohody strán memoranda prostredníctvom Dodatku

k tomuto memorandu.

- v GVD 2022/2023 a v nasledujúcich GVD postupne implementovať schválené závery PDO,
 - počnúc GVD 2021/2022 prijať nový spôsob objednávanie výkonov po jednotlivých linkách v detailnej špecifikácii, ktorá určí interval, kapacitu a požadovanú kvalitu vlakov so zodpovedajúcim členením ekonomicky oprávnených nákladov a ekonomicky oprávnených výnosov, zoznam vlakových liniek bude vychádzať z PDO,
- c) zabezpečiť nevyhnutné kroky a plán pre postupné a efektívne uzatváranie nových zmlúv o dopravných službách vo verejnom záujme aj s ohľadom na nevyhnutnú liberalizáciu dopravy po roku 2023 pri zohľadnení nasledujúcich princípov:
- budúce zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme pridelené na základe verejných súťaží alebo priamym zadaním budú zahrňovať nákladové limity pre maximálnu výšku zmluvnej úhrady, ktoré budú zodpovedať výdavkovým limitom stanoveným v RVS a ktorých použitie bude štrukturalizované na krytie ekonomicky oprávnených nákladov na prevádzkovanie dopravy a poplatku za použitie dopravnej cesty v zmysle tab. 1 v prílohe č. 2. Tieto zmluvy budú vytvárané spravidla na netto princípe, v odôvodnených prípadoch môže byť na prechodné obdobie aplikovaný brutto princíp,
 - predbežná maximálna výška verejných prostriedkov stanovená v RVS za dopravné služby vo verejnom záujme zo štátneho rozpočtu na roky 2022 až 2024, uvedená v tab. 1 v prílohe č. 2, platí pre celý rozsah verejnej železničnej dopravy objednávaný MDV SR bez ohľadu na počet zazmluvnených dopravcov a zmlúv o dopravných službách. Predbežná maximálna výška verejných prostriedkov stanovená v RVS môže byť upravená v závislosti podľa výsledkov verejných súťaží po predchádzajúcej dohode strán memoranda,
 - maximálna výška verejných prostriedkov v RVS stanovená na úhradu za dopravné služby vo verejnom záujme podľa jednotlivých budúcich zmlúv o dopravných službách bude definovaná *ex ante* a bude pre MDV SR záväzná. Jej zmena bude možná iba na základe zmien v cenovej úrovni a výnimočných neočakávaných okolností,
- d) MDV SR je ďalej povinné:
- zabezpečiť, aby zdroje poskytnuté MF SR za účelom úhrady doplatkov tzv. neuhradenej straty za roky 2019 a 2020 boli v roku 2021 použité ZSSK výhradne na účely zníženia zadlženosti spoločnosti, a to na splatenie prioritne existujúcich prevádzkových úverov a následne splátok z ostatných úverov,
 - vopred informovať MF SR o akejkoľvek reštrukturalizácii prijatých úverov alebo o potrebe nových úverov.

2. MF SR sa zaväzuje:
- a) poskytnúť v roku 2021 MDV SR, nad rámec už dodatočne poskytnutých 52,9 mil. eur, dodatočné financovanie pre ZSSK v celkovej výške najviac 210 mil. eur, a to na základe implementácie opatrení podľa harmonogramu financovania a plnenia opatrení podľa čl. 3,
 - b) poskytnúť MDV SR podporu pri realizácii opatrení uvedených v čl. 2 v ods. 1,
 - c) vykonať vládny audit ZSSK v spolupráci s Útvorom hodnoty za peniaze,
 - d) v procese tvorby RVS na príslušný rok určiť výdavkový limit, podľa ktorého bude stanovená maximálna výška zmluvnej úhrady v čiastkovej zmluve pre daný rok
 - e) nominovať jedného zástupcu do stálej pracovnej komisie MDV SR pre tvorbu GVD na príslušné obdobie.

Článok 3

Harmonogram financovania a plnenia opatrení

1. Strany memoranda sa zaväzujú plniť opatrenia uvedené v čl. 2 v priebehu roka 2021 podľa termínov uvedených v prílohe č. 1. Názvy opatrení v prílohe č. 1 majú iba indikatívny charakter pre priradenie opatrení k termínom harmonogramu. Pre určenie rozsahu daného opatrenia je záväzné príslušné textové znenie v čl. 2. Opatrenia sa považujú za splnené po poskytnutí súhlasného písomného stanoviska MF SR. MF SR zaujme stanovisko do 10 pracovných dní odo dňa doručenia písomného oznámenia MDV SR o splnení opatrenia.
2. MF SR poskytne MDV SR dodatočné financovanie pre ZSSK na rok 2021 vo výške najviac 262,9 mil. eur, pričom suma 52,9 mil. eur už bola poskytnutá ZSSK nad rámec štátneho rozpočtu na rok 2021 pred podpisom memoranda. Poskytnutie zostávajúcich prostriedkov vo výške najviac 210 mil. eur bude rozdelené do troch častí podľa harmonogramu v prílohe č. 1 v nadväznosti na novelizáciu zákona o štátnom rozpočte na rok 2021. MF SR uvoľní MDV SR prostriedky až po splnení opatrení v dohodnutom rozsahu podľa čl. 2 pre príslušnú časť podľa harmonogramu uvedeného v prílohe č. 1, a to do 10 pracovných dní od doručenia žiadosti o rozpočtové opatrenie, ktorého súčasťou budú kompletne, vzájomne odsúhlasené podklady preukazujúce splnenie opatrení.
3. Prostriedky uvedené v ods. 1 budú viazané na nasledujúce výdavky:
 - a) najviac 80 mil. eur na zabezpečenie plnenia čiastkovej zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme v roku 2021 a
 - b) najviac 130 mil. eur určených na splátky istiny úverov ZSSK.
4. V prípade ak strany memoranda nenaplnia všetky schválené opatrenia do dohodnutého termínu podľa harmonogramu, poskytnutie verejných prostriedkov podľa čl. 3 ods. 3 bude realizované až po preukázaní splnenia posledného opatrenia v danej časti harmonogramu v zmysle čl. 3 ods. 2.

Článok 4

Záverečné ustanovenia

1. Memorandum sa uzatvára na dobu neurčitú. Akékoľvek zmeny alebo doplnenia tohto memoranda je možno vykonať len vo forme písomného a očíslovaného dodatku schváleného stranami memoranda.
2. V prípade potreby budú podmienky vzájomnej spolupráce strán memoranda konkretizované samostatnými doplňujúcimi dohodami odvolávajúcimi sa na toto memorandum.
3. Plnenie záväzkov prijatých signatármi memoranda sa bude monitorovať a vyhodnocovať podľa termínov uvedených v harmonograme v prílohe č. 1.

V Bratislave, dňa _____

Mgr. Igor Matovič, podpredseda vlády a minister financií SR

Ing. Andrej Doležal, minister dopravy a výstavby SR

Príloha č.1: Harmonogram plnenia opatrení a financovania

Termín realizácie	Opatrenia a záväzky podľa čl. 2 memoranda	Financovanie po splnení opatrení		
		Prevádzková dotácia	Doplatky za r. 2019 a 2020	Suma
7 dní po podpise Memoranda	Bez podmienok	26 mil. eur	64 mil. eur	90 mil. eur
	Hlavné opatrenia:	27 mil. eur	-	27 mil. eur
30.09.2021	<ul style="list-style-type: none">• Úprava rámcovej zmluvy pre roky 2021-2030 a čiastkovej zmluvy pre rok 2021 dodatkom s limitom a prizvaním MF SR ako tretej zmluvnej strany* (podľa ods. 1 písm. a)• Objednávka optimalizovaného GVD 2021/2022 (podľa ods.1 písm. b)			
	Hlavné opatrenia:	27 mil. eur	66 mil. eur	93 mil. eur
31.10.2021	<ul style="list-style-type: none">• Plán dopravnej obslužnosti (podľa ods. 1 písm. b)• Objednávka optimalizovaného GVD 2022/2023 podľa postupnej implementácie PDO (podľa ods. 1 písm. b)• Čiastková zmluva pre rok 2022 s limitom za účasti MF SR ako zmluvnej strany* (podľa ods. 1 písm. a)• Zabezpečiť nevyhnutné kroky a dokumenty pre efektívne uzatváranie nových zmlúv o dopravných službách vo verejnom záujme (podľa ods. 1 písm. c)			
Spolu		80 mil. eur	130 mil. eur	210 mil. eur

* v prípade zmeny úpravy kompetenčného zákona

Príloha č.2: Predbežné výdavkové limity RVS pre zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme

Tab. 1: Pre roky 2021-2024 stanovilo MF SR pre MDV SR v návrhu RVS nasledujúce celkové výdavkové limity pre zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme (mil. eur):

Limit	2019 *	2020 *	2021	2022 **	2023 **	2024 **
Maximálna výška verejných prostriedkov za dopravné služby vo verejnom záujme zo štátneho rozpočtu***	275	318	do 373	287	274	262
Z toho na úhradu nákladov na prevádzkovanie dopravy vrátane nákladov na tvorbu odpisov	224	267	do 324	236	223	211
Z toho na úhradu nákladov za poplatok za použitie dopravnej cesty*	51	51	49	51	51	51
*Skutočnosť (za dopravcov ZSSK a RJ) vrátane vysporiadania tzv. nekrytej straty **Predbežný návrh MF, ktorý môže byť upravený po vzájomných rokovaníach strán memoranda v nadväznosti na postupnú implementáciu PDO ***V prípade zmeny celkovej výšky poplatku za použitie dopravnej cesty sa maximálna výška úhrady upraví o rovnakú sumu.						

Celkový výdavkový limit stanovený v RVS účelovo určených na dopravné služby vo verejnom záujme na rok 2021, ako uvedený v Tab. 1, je pre MDV SR záväzný. Výdavkové limity pre roky 2022-2024 budú záväzné po aktualizácii ich predbežných hodnôt (Tab. 1) v RVS na roky 2022-2024. Predbežné výdavkové limity pre roky 2025-2030 budú zahrnuté do memoranda prostredníctvom dodatku v neskoršom termíne. Ich výška bude vychádzať z hodnoty limitu výdavkov pre rok 2024 s ohľadom na infláciu a na významné štrukturálne zmeny v osobnej železničnej doprave. V prípade poskytovania objednaných výkonov viacerými dopravcami alebo na základe viacerých zmlúv o dopravných službách v rámci tzv. liberalizácie železničnej dopravy, nesmie celková suma jednotlivých zmlúv prekročiť celkový dohodnutý limit na daný rok. V prípade odôvodnených odchýlok od predpokladaných hodnôt zákazky v rámci verejných súťaží na uzavretie zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme sa strany memoranda zaväzujú rokovať o možnom navýšení výdavkových limitov.

Tab.2: Pre roky 2021-2024 MF SR stanovuje nasledujúce limity pre rámcovú zmluvu o dopravných službách vo verejnom záujme pre roky 2021 – 2030 medzi MDV SR a ZSSK:

Limit	2019 *	2020 *	2021	2022 **	2023 **	2024 **
Objednávka dopravných služieb vo verejnom záujme v mil. vlkm	33,2	31,9	33,8	33,8	33,8	33,8
Maximálna výška verejných prostriedkov za dopravné služby vo verejnom záujme zo štátneho rozpočtu***	264	306	do 373	287	274	262
Z toho úhrada nákladov na prevádzkovanie dopravy	215	259	do 324	236	223	211
Z toho poplatky za použitie dopravnej cesty***	49	47	49	51	51	51
Maximálna výška ekonomicky oprávnených nákladov bez poplatkov za použitie dopravnej cesty****	339	343	do 389	352	342	333
Z toho prevádzkové náklady	264	260	do 301	285	275	266
Z toho náklady súvisiace s tvorbou odpisov	75	83	88	67	67	67
Ekonomicky oprávnené výnosy	97	56	65	98	107	113

*Skutočnosť vrátane tzv. nekytej straty – zdroj Záverečný účet za roky 2019, 2020.

**Predbežný návrh MF, ktorý môže byť upravený po vzájomných rokovaniach strán memoranda v nadväznosti na postupnú implementáciu PDO

***V prípade zmeny celkovej výšky poplatku za použitie dopravnej cesty sa maximálna výška zmluvnej úhrady upraví v rovnakom rozsahu.

****V prípade nepriaznivého vývoja výnosov sa maximálna výška ekonomicky oprávnených nákladov upraví v rovnakom rozsahu s cieľom zachovať vyrovnané hospodárenie. V ekonomicky oprávnených nákladoch nie sú započítané náklady na odstupné a odchodné čerpané v súvislosti so znížením zamestnanosti v dôsledku redukcie dopravných služieb vo verejnom záujme (DSVZ). Tieto výdavky budú čerpané nad limit výdavkov za DSVZ podľa ich aktuálneho vývoja.